

הוראה נוצרה להציג ללומד שאף, לחפש תשובות וכך
להרחיב את הידע שלו. הלימוד הוא חלק מן החוויה
האישית והחברתית, הן של היחיד והן של הקבוצה. השדה
כולו היה במחירת מצודה, ואמצעי הלימוד הם התבוננות,
חידוד חושים ויכולת הפקת המסקנות מן הקורה בשטח,
כאשר אתה נמצא בעיצומה של חוויה ומצורבות ראשית.

(יוסי פלדמן, עין גדי, 1959)

מטרת החינוך אינה שליטה בנושא כלשהו, נושאי הלימוד
הינם כלי בלבד. לעתים קרובות אנו רואים את מטרתו של
החינוך בדחיסת עובדות, טכניקות, שיטות ומידע למוחו של
התלמיד, ללא כל התחשבות בתוצאת פעולות אלו וללא
מחשבה לעבר אופן השימוש במידע זה. (דיויד אור, 1994)

ידע כרוך באחריות לשימוש נכון בו. קורסים הניתנים בדרכ
של הרצאה, נוטים לערום לפאסיביות. אנו חייבים לקרוא
תאריך על ההנחה שכל ידע – לא משנה מה השלכותיו – הינו
בעצם ערך. יש לערום שימוש מחודש של התנסות בחינוך, היות
וניסיון הינו מרכיב חיוני לחשיבה טובה. (דיויד אור, 1994)

רובם המכריע של המורים מעבירים את החומר לתלמידים במקום לעודד אותם להבנות את הידע בעצמם. המורים כמוסרי ידע, אינם מאפשרים לתלמידים לקחת חלק פעיל דיו בלמידה, והופכים אותם ללומדים פסיביים. למידה משמעותית מחייבת להצניע את נוכחותו של המורה, ולהגדיר מחדש את תפקידו כמנווט תהליכי הלמידה של התלמידים.

(נתיבים ללמידה משמעותית, משרד החינוך, 2015)

הציקרון ההסיסי ביותר של הוראה מאפשרת למידה
משמעותית הוא הוראה עקיפה - הוראה המחלקת
הנעה פנימית ללמידה. בהוראה ישירה המורה מצביע
למלמדים ידע; בהוראה עקיפה המורה מצודד את
התלמידים לעסוק בידע - לאתר, לעבד, לבקר ולצבור
ידע "ציקרה של ההוראה - אינו במה שהמורה עושה או
אומר, אלא במה שהוא מוכן למלמדים לעשות".

(יורם הרפז, 2014)

**בכל פעם שאני מלמד אתכם דבר מה אני גוזל מכם את
האפשרות לגלות זאת בכוחות עצמכם. רק עיסוק פעיל בידע
יוצר הבנה – קשרים בין מושגים וקשרים בין מושגים לעולמו של
הלומד.**

(פיאז'ה)

**"סוד ההליכה על המים, טמון בידיעה
היכן מונחות האבנים"**

אנחנו צריכים לעודד ילדים לשאוף שאף אחד לא יתקדם
לפנינו. אנחנו צריכים לדבר איתם ולא
אליהם, אנחנו צריכים ללמד את הילדים לחשוב בכוחות
עצמם ולעודד אותם לפעולה ואקטיביות כדי שיוכלו לקחת
חלק בעיצוב המציאות בה הם חיים ולא רק לקבל אותה
כעובדה שלא ניתן לשנותה. (פאולו פרה, 1968)

הידע המוטמע באדם, זוקף קומתם של אנשים וילדים, מעודד אותם לרכוש ידע נוסף, הידע מגביר את הבטחון העצמי של כל יצור, בטחון- המאפשר לו להתגבר על כל תקלה שבדרך. כאשר אני בוחן את מקבלי פרס נובל ואף את מקבלי פרס ישראל -ברור לי כי לכולם ידע, ידע המביא לחכמה. ידע כאמור הוא כח, כח ועוצמה המגבירים באדם את המוטיבציה לרכוש עוד ועוד ידע. (ד"ר יחיאל שרמן)

ההדרכת ידע באופן פרונטאלי, לא התנסות פעילה של
הלומדים, מאצ, חניכה, שיח עם האחר, לא מתקיימת
למידה. יש להתיוחס בצניעות לתפקידנו כמדריכים. עלינו
ליצור חוויה לימודית, לא יותר.

(פרופ' טלי טל)

מדריך צריך לשנן ולזכור לא מעט עובדות, תאריכים ומידע נוסף. את כל מה שלמד הוא יצטרך לספר באופן מעניין, ממוקד ופשוט, כדי שכל אחד יוכל להבין את משמעות הדברים, וכדי שהם יעוררו בו סקרנות, התלהבות ואולי אפילו גם התרגשות. (ד"ר יחיאל שרמן)

רכישת ידע אינה עומדת בדרכן של למידה מבוססת הבנה ופיתוח יכולות חשיבה גבוהות כמו יצירתיות, חשיבה ביקורתית ופתרון בעיות. רכישת ידע תלויה באופי תהליך רכישתו – ככל שיהיה יצירתי, מעניין ורלוונטי כך יהיה הידע מבוסס ושימושי.

(אפרת פירסט, מדור זמן חינוך)

**אנשים ישכחו מה אמרת, אנשים ישכחו מה עשית, אך לעולם לא
ישכחו איך גרמת להם להרגיש**

(מאיה אנג'לו, 1969. משוררת וסופרת אפרו- אמריקנית)

"ידע הוא כוח." (פרנסיס בייקון)

**וַיְצַו ה' אֱלֹהִים עַל הָאָדָם לֵאמֹר מִכָּל עֵץ הַגָּן אָכַל תֹּאכֵל. וּמֵעֵץ
הַדַּעַת טוֹב וָרָע לֹא תֹאכֵל מִמֶּנּוּ. " ~ בראשית, ב', טז-יז**

"במידה רבה, ההוכחה הטובה ביותר היא לא

הידע, אלא הניסיון" (פרנסיס בייקון)

"כל הידע הוא מחוז חפצי" (פרנסיס בייקון)

"בעלות על מאגר של ידע זהו אושר לא קטן"

(סוקרטס)

**"יוסיף דעת יוסיף מכאוב ואף על פי כן יוסיף
דעת". (רבי מנחם-מנדל)**

**"הידע הגדול ביותר של האדם, הוא לדעת כי אינו
יודע דבר" (מישל דה מונטן)**

**"מעט ידע שמלווה במעשה שווה הרבה יותר
מהרבה ידע שמלווה בבטלה." (ח'ליל ג'ובראן)**

**"השכלה האמיתית לא מגיעה מבית-הספר
וממורים, אלא מהחברה בכללותה ומצורת החיים
בה". (ג'והן הולט)**

**"השפה היחידה להבנת דברים מסוימים היא
חוויה ישירה. יש חוויות שפשוט לא ניתן לתרגם.
חייבים לגעת בשביל לדעת". (טום בראון)**

**"צורת הלמידה הבסיסית היא סיוע למישהו
שבאמת יודע מה הוא עושה".**
(כריסטופר אלכסנדר)

**"דמיון חשוב יותר מידע. ידע הוא מוגבל. דמיון
יכול להפליג סביב העולם."**
(אלברט איינשטיין)